

Kargo taşımacılığı yapan firmanın içinde hizmet verdiği firmalara ait eşya bulunan kamyonunun yanması ve sonrasında yapılan işlemlerin vergi kanunları karşısındaki durumu hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	39044742-KDV.1-700
Tarih	01.04.2014

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Katma Değer Vergisi Grup Müdürlüğü)

Sayı : 39044742-KDV.1-700

01/04/2014

Konu : Kargo taşımacılığı yapan firmanın içinde hizmet verdiği firmalara ait eşya bulunan kamyonunun yanması ve sonrasında yapılan işlemlerin vergi kanunları karşısındaki durumu.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; kargo, yük ve eşya taşıma faaliyetinde bulunan Şirketinizin 2011/Nisan ayı içersinde taşıma işinde kullandığı kamyonunun yandığı, kamyon içersinde eşyası ve ürünü olan firmaların Şirketinizden hasarlarını tazmin edebilmek için ürünlerinin bedellerini (ürününün tabi olduğu KDV oranına göre) Şirketinize fatura ettiği, Şirketinizin de 2011/Nisan katma değer vergisi (KDV) beyannamesinde hasar gideri olarak faturaları kayıt altına aldığı, söz konusu yanan mallar ile ilgili olarak ilgili sigortadan hasar bedelini tahsil ettiği, hasar tazmininde bulunacak firmalara ödeme yapmak istediği, kargo faaliyetinizden dolayı Şirketinizin vermiş olduğu hizmetlerin %18 oranında KDV ye tabi olduğu,

hasar bedeli ödemesi yapacağınız Firmaların Şirketinize kestikleri faturalarda %8, %1, %18 oranlarında KDV uygulayarak fatura kestiği belirtilerek, Şirketinizin fatura kesen firmalara aynı oranla iade faturası düzenleyip düzenlemeyeceği hususunda bilgi talep edilmektedir.

-Vergi Usul Kanunu Yönünden

213 sayılı Vergi Usul Kanununun "Kıymeti Düşen Mallar" başlıklı 278 inci maddesinde; "Yangın, deprem ve su basması gibi afetler yüzünden veyahut bozulmak, çürümek, kırılmak, çatlamak, paslanmak gibi haller neticesinde iktisadi kıymetlerinde önemli bir azalış vaki olan emtia ile maliyetlerin hesaplanması mutata olmayan hurdalar ve döküntüler, üstüğü, deşe ve iskartalar emsal bedeli ile değerlendirilir." hükmüne yer verilmiştir.

Anılan Kanunun 267 nci maddesinde; emsal bedeli, gerçek bedeli belli olmayan veya bilinmeyen veyahut doğru olarak tespit edilemeyen bir malın, değerlendirme gününde satılması halinde emseline nazaran haiz olacağı değer olarak tanımlanmış ve izleyen fıkralarda emsal bedeli belirlenirken sırasıyla ortalama fiyat esası, maliyet bedeli esası veya takdir esaslarından birinin uygulanacağı belirtilmiştir. Değeri düşen malların emsal bedeli tayin edilirken, ortalama fiyat ve maliyet bedeli esaslarının uygulanabilmesinin mümkün olmaması nedeniyle, bu malların emsal bedelleri takdir esasına göre belirlenmektedir.

Yukarıda yer alan hükümler doğrultusunda, müşterilere ait kargonun taşınması sırasında aracın yanması nedeniyle zayi olan malların, mal sahiplerinin başvurusu üzerine takdir komisyonunca takdir edilen emsal bedeli ile değerlendirilmesi ve bu bedel ile kayıtlı değeri arasındaki farkın yine mal sahiplerinin kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkün bulunmaktadır. Dolayısıyla, aktifinize kaydedilmesi söz konusu olmayan mal bedellerinin şirketinizce giderleştirilmesi mümkün değildir.

Öte yandan, şirketiniz tarafından sigorta şirketinden tahsil edilen hasar bedeli için sigorta şirketine fatura düzenlenmesi mümkündür.

-KDV Kanunu Yönünden

KDV Kanununun;

-1/1 inci maddesinde, Türkiye'de yapılan ticari, sınaî, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV ye tabi olduğu,

-4/1 inci maddesinde; hizmet, teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemler olarak tanımlanmış ve bu işlemlerin bir şeyi yapmak, işlemek, meydana getirmek, imal etmek, onarmak, temizlemek, muhafaza etmek, hazırlamak, değerlendirmek, kiralamak, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek şeklinde gerçekleşeceği,

-10/a maddesinde; mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde vergiyi doğuran olayın malın teslimi veya hizmetin yapılması anında meydana geleceği,

-29/1 inci maddesinde; mükellefler yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan katma değer vergisinden bu kanunda aksine hüküm olmadıkça faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen KDV den indirebilecekleri,

-30/c maddesinde; deprem, sel felaketi ve Maliye Bakanlığının yangın sebebiyle mücbir sebep ilân ettiği yerlerdeki yangın sonucu zayi olanlar hariç olmak üzere, zayi olan mallara ait KDV nin indirim konusu yapılamayacağı,

-35 inci maddesinde; iade olunan malların fiilen işletmeye girmiş olması ve bu girişin defter kayıtları ile beyannamede gösterilmesi şartıyla malların iade edilmesi, işlemin gerçekleşmemesi, işlemiden vazgeçilmesi veya sair sebeplerle matrahta değişiklik vukubulduğu hallerde, vergiye tabi işlemleri yapmış olan mükelleflerin bunlar için borçlandığı vergiyi, bu işlemlere muhatap olan mükellefin ise indirim hakkı bulunan vergiyi değişikliğin mahiyetine uygun şekilde ve değişikliğin vukubulduğu vergilendirme dönemi içinde düzelteceği,

hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan; 60 Seri No.lu KDV Sirkülerinin "Tazminatlar" başlıklı 1.2.'nci bölümünde;

"1.2.1. Herhangi bir teslim veya hizmetin karşılığı olarak ortaya çıkmayan tazminat ve benzeri ödemeler prensip olarak KDV'nin konusuna girmemektedir.

Bu kapsamda, işin sözleşme şartlarına uygun yapılmaması, işin verilen süre içerisinde tamamlanmaması, sözleşmenin feshedilmesi gibi nedenlerle tazminat, cayma bedeli vb. adlarla yapılan cezai şart mahiyetindeki ödemeler herhangi bir teslim veya hizmetin karşılığı olmadığından KDV'nin konusuna girmemektedir.

Buna göre;

...

(3) Bir teslim veya hizmetin karşılığını teşkil etmeyen veya buna bağlı olarak ortaya çıkmayan sigorta tazminatları KDV'nin konusuna girmemektedir. Bu durumda, sigortalının hasar gören eşya için sigorta şirketinden aldığı tazminat için KDV hesaplanması söz konusu olmayacaktır.

Ancak, sigortalı mükellefin hasar gören eşyayı tamir ettirerek, adına düzenlenen faturaları ibraz etmek suretiyle tamir bedelini sigorta şirketinden tahsil ettiği durumda, sigortalının, sigorta şirketi adına yaptığı ve KDV'ye tabi olan masrafların aynen sigorta şirketine yansıtılması için fatura düzenlenmesi ve

KDV hesaplanması gerekmektedir." denilmektedir.

Buna göre, pert olan mallar için sigorta şirketi tarafından, Şirketinize ödenen sigorta bedeli bir teslim veya hizmetin karşılığı olmadığından (tazminat niteliğinde bulunduğundan) katma değer vergisine tabi olmayacaktır.

Diğer taraftan, firmaların zararını tazmin etme amacıyla zayı olan malların Şirketinize fatura edilmesi işlemi sonrasında sigorta şirketinden alınan tazmin bedelinin firmalara yansıtılması ile ilgili düzenlenen faturalarda KDV hesaplanmaması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026